

GARABONCIÁS

ILLUSZTRÁLT SZATIRIKUS ÉLCLAP

Megjelenik minden hónap tizenötödikén.

Törvényszéki lajstromozási szám: 4469-1938. (Dos. No. 94 S. III. Trib. Cluj)

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
CLUJ, Str. Dávid F. 3. II. Em.

Felelős szerkesztő és kiadó:
BORONKAI LAJOS

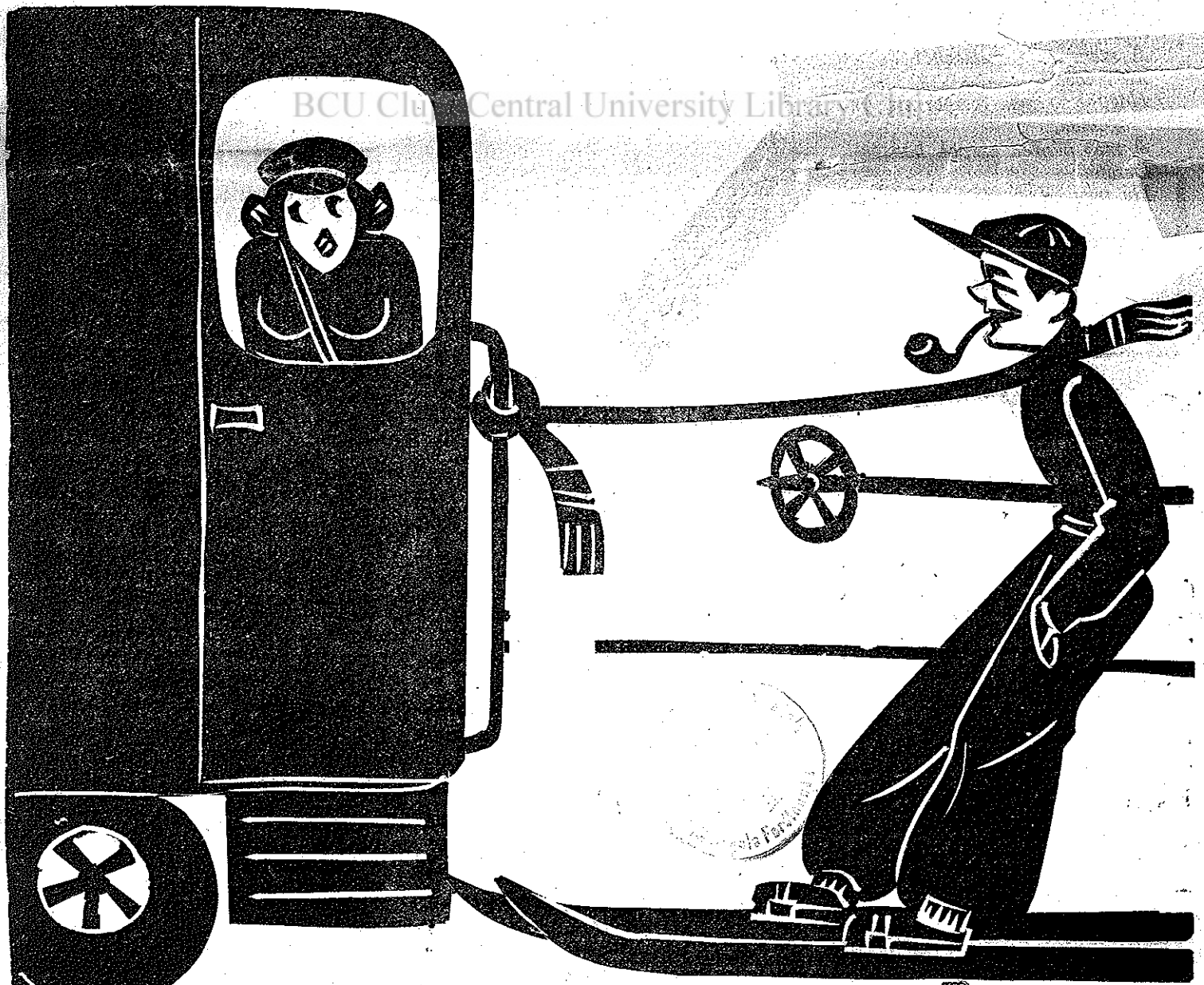
Évi előfizetés: Magánosok 150,
cégek 250, nagyvállalatok 500 Lei.

A motorizált sjöring

vagy: szél ellen is lehet színi!

Statuta Universității Regale Ferdinand I
din CLUJ.
13/2 1940
EX LIBRIS LEGAL.

R-R

BCU Cluj Central University Library

Dandy Bandi időszerű gondolatai

Mit bánom én, akármit is
Beszélnek,
Fülem mellett eleresztem
A szélnek,
Nem törődöm a más bújá
Bajával,
A jajgató lakjon jól a
Jajával,
Nekem adnak, én nem adok
Senkinek,
A biblia maradjon a
Jenkynek,
A szemeim a malásztól
Lángolnak,
Hogyha kérnek, teszem magam
Angolnak,
A más pénzén csapok hangos
Dárdót,
Ha meg elfogy, tovább ülöm
A zsidót,
Szisztémámnak a világon
Nincs párja,
Igy csinálja a „fajtiszta”
Pincs-ája!...

(-kai)

Boldog Karácsony, Vidám Szilveszter

csak a

Regal-

barban

van manapság!

Nagy ünnepi műsor!

Legjobb tánczene,
Legolcsobb árak!

REGGELIG
! NYITVA !

Csaldias jó hangulat!

Hacsek és Sajó

(Az erdélyi ágból)

Írja: BORONKAI LAJOS

Hacsek (bejön és leül a befagyott nagy-
ablakhoz): Pincér!
Pincér (loholva jön): Ásszolgája, Hacsek
úr! Van kilátás a leszerelésre?
Hacsek: Nonó! Egyelőre még az utcára
sincs kilátás!
Pincér: Hehe... Nagy a pára lecsapodás
az ablakon...
Hacsek (kajánul): Pára becsapodás, egy-
fiam!
Pincér: Hogy értem: becsapodás, Ha-
csek úr?
Hacsek: A maga becsapódása, szegény
pára, aki még hisz a leszerelésben!
Pincér (röhög): Höhö... Nagyon jó!
Hacsek úr! Persze szeretne kinézni!
Hacsek: Úgy ahogy maga kinéz? No jól
néznék kil
Pincér (szeliden): Ahogy én kinézek!
Hacsek (méregeti): Mint egy kinézer:
hosszú a haja és rövid az esze!
Pincér (kesernyösen): Sőt, még a szemem
is ferdén áll — a koplalástól, hehehe...
Hacsek: Na halljal! Az ma egy divatl
Nézzé meg a nőket!
Pincér (legyint a hangerlivel): Nem né-
zem, Hacsek úr! Drága passzió!
Hacsek: Akkor nősiljön meg, szerelmem!
Vegyen egy angyalt feleségül!
Pincér (a hangerlit csóválja): Egy an-
gyalt, mely ápol és feltakar...
Hacsek: Talán betakar?
Pincér: Egy frászt, Hacsek úr! Még a
a takarót is léhuzza rólam!
Hacsek: Maga egy palil! Ne ügyvédnöt
vegyen ell
Pincér: Esetleg egy olimpiai bajnoknöt?
Hacsek (cinikusan): Egy derék ápolónöt!
Az majd betakarjal
Pincér: Az nem kell, Hacsek úr! Karból-
szagul
Hacsek: Na és? Legfeljebb nem szagoljal
Pincér (hunyorít): Nem-e? Pláne ha jó
dohányszagul... (Hangerlit csóválva el-
rohan)...
Sajó (dagadt félarcúval jön és leül Ha-
csekhez)...
Hacsek: No mi az, Sajó? Magának d'ó
van a szájában?
Sajó (keserűen): Egy dió? Egy kókusz-
dió!
Hacsek: Nofene! Az nem is terem ná-
lunk!
Sajó (mélán tapogatja): Maguknál nem,
de nálunk igen!
Hacsek: Az egy déli gyümölcs Sajókám!
Sajó (nyomogattja): Stimmel! Most délben
kaptam!
Hacsek: Ne mondjal! Maga ilyen inyenc?
Sajó (aggodalmasan): Gondolja, hogy az
inyem is meg van dagadva?
Hacsek: Az inye is? Csak nem egy ló
rugta meg, Sajókám?

Sajó (bársonyosan): Ló? Az egy nemes
állat! A feleségem ütött pofon!
Hacsek (kajánul): Najal! Biztosan enyel-
gett veled!
Sajó (sötéten): Enyelgett veled a Bali
Misil!
Hacsek: Ja úgy! Szóval egy családi
négyszög!
Sajó: Micsoda négyszög? Maga hülye!
Hacsek: Mert a háromszög, az már ez-
előtt is megvolt: a Simekl!
Sajó (dühöng): Ugy van, nyomorult! És
most jött a Bali Mihály a négyszög-
gell...
Hacsek (mohón): És ki az a Bali Miska,
Sajókám?
Sajó: A hóhér... aki enyelgett veled... és
aki sorra felakasztja magukat: az asz-
szonyt, a Simeket és magát... arra a
családi négyszögre!
Hacsek (röhög): Csak három szögre,
Sajókám!
Sajó (tombol): Négyre, maga pimaszl!
Mert magát — biztonság kedvéért —
két szögre akasztjal!
Hacsek (héklizi): Maga gavallér, Sajó!
Pedig nem is én ütöttem pofon!
Sajó (mélán): És ez mind a színház
miatt történt...
Hacsek: Ott találkozott a Bál Miskával?
Sajó: Ott látott egy angyalt, akít egy
bankár elvett feleségül...
Hacsek: Nagyszerű, Sajó! Akkor pénz
áll a házhoz!
Sajó: Hagyja abba, gazember! Az an-
gyalban magára ismert!...
Hacsek: Énreám? Sajókám, esküszöm, én
ártatlan vagyok!
Sajó: Nem magára, hanem sajátmagára
ismert, maga lól!
Hacsek: Cöcöl... Azért ment a színába...
hogy ráismerjen saját magára?... No azt
otthon is megtehetné volna!
Sajó (tragikusan): Ráismert magára, hogy
ő az az angyal, akít én vettem feleségül...
Hacsek (izgul): Na és?
Sajó: Na és hazajött és úgy ütött pofon,
hogy a fogam kifordult az ágyból!
Hacsek: Valami nem stimmel, Sajókám!
Maga hol volt azalatt?
Sajó: Mialatt?
Hacsek: Mialatt a fogsorát az ágyba tettel!
Sajó (bámul): Hol voltam? Hát ott aludtam
gyanuitlanul az ágyban!
Hacsek: Hát ez az, amit nem hiszek,
Sajókám!
Sajó (tájézkzik): És miért nem hiszi, nyo-
morult?
Hacsek: Mert ahogy én a maga felesége
kezejárását ismerem, akkor nemcsak a
foga, hanem maga is kifordult volna
az ágyból...

Garabonciás konferánsza

Kezd nem jövedelmezni a zsidóüldözés!

A középkori rablólovagoknak úgy időnként nagyon jól jövedelmezett a zsidóüldözés. Ezek a daliás főnemes urak a megmászhatatlan bagolyváraik pazar és henye kényelmében pontos nyilvántartást vezettek a „megvédelmezésre” rájuk bízott országrész hangyaszorgalmú zsidó kereskedőiről, akik akkoron bizony sokszáz kilométereket tettek meg portékájukkal egyik vásárhelytől a másikig, minden vagyonyukat, perepuftyukat magukkal hurcolva . . .

A pontos nyilvántartásra a kedvelt zsidó alattvalók vagyoni helyzetéről azért volt szükségük a derék váruraknak, nehogy véletlenül egyazon héten kétszer rabolják ki ugyanazt a kereskedőt, mielőtt még ideje lett volna az előző kirablást kiheverni, azaz magát egykissé megszedni.

Mondom, a középkori nemes lovagurakban volt bizonyos józan üzleti számítás. Rabolni csak akkor lehet, ha van mit és csak addig lehet, amíg van mit. Már pedig kétszer és többször egymás után aligha lehet mit, ha az első kirablás alapos és tökéletes vala . . .

Igy hát hagyni kell a derék zsidót bizonyos ideig, amíg az első kirablás után kicsit megint megszedi magát. És azután megint hajrá, de addig coki! . . .

Noshát — szó ami szó — ezeknek a középkori rablólovag uraknak sokkal több eszük volt, mint a mostani „meggyőződéses” antiszemitaáknak! A mai civilizált antiszemitaák még egy rendes nyilvántartást sem vezetnek az ő apáról-fiúra szállott jó fejősteheneikről — a zsidókról! . . . Nyakrafőre fosztogatják őket anélkül, hogy időt engedjenek nekik egy kis megtollasodásra! . . . Két bőrt akarnak róluk lehúzni, mint a közmondásos rókáról, sőt időnként nagyokat isznak arra a bizonyos

medvebőrre is, amelyik még meg sincs! . . .

Hát nem jól van ez így, vitéz rablólovag uraimék! . . . A rablás nem becsületes mesterség még a mai „kulturkorban” sem, az olromba rablás és fosztogatás meg egyenesen kétfős bűn a mai „civilizált” korban. A rablást minden elképzelhető törvénykönyv keményen bünteti és Önök egy napon kemény szemrehányást fognak kapni azoktól az apró csirkefogóktól és utonállóktól, akik mostantán bőrtönökben ülnek, amiért a más törvényes vagyonát erőszakosan a saját maguk javára akarták fordítani! . . .

Önök mosolyognak, rablólovag urak? Hogy a magas bagolyvárakba nem ér fel a törvény? . . . Hogy a kardcsörtető csataüvöltésben nem hallszik az emberi jajszó? . . . Hogy a „hős férfiszívet” nem indítja meg az anyák panasza s a gyermeksirás? . . . Hogy „magasabb államérdék” kívánja egyes szabad polgárok eltírását és kifosztását? . . .

Noshát mindez galád hazugság, jó rablólovag uraimék! Vagy a legenyhébb esetben ostoba önámítás! Önök keservesen meg fognak lakolni — mihamar — mindazért, amit az elemi emberi jog és szabadság ellen ilyen galádul elkövettek, illetve nagyrésztben még csak elkövetni akarnak!

Én azt tanácsolom, hogy hagyják abba — amíg nem késő — az emberhajszát! Hiszen a sötét céljaik nagyrésztét már elérték: sikerült megrabolniok ártatlan embermilliók hitét a jogban és igazságban, de sikerült lángra lobbantani a kereszténység ellenszenvét is önmaguk iránt! . . .

Hagyják abba a népcsalást, mert a felocsúdó nép irgalmatlanul el fogja söpörni Önöket, mint a középkori rablólovagokat és bagolyváraikat! . . .

Boronkai Lajos.

HUMORISTÁK

- Vajjon miből él az a tehetségtelen fráter?
- A tollából, barátom!
- És mit ír?
- Leveleket a papájának!

PÉNZTÁRNÁL

- Kérek egy retúr-jegyet!
- Hová, kérem?
- Hát ide Kolozsvárra! . . .

JOGÁSZOSAN

- Aztán mondd meg őszitén, mennyi adosságod van?
- Amennyit jónak látsz, bácsikám! . . .

GYEREKEK

- Gyurka, miért sir a testvérkéd?
- Hát amiért megmutattam neki hogyan kell megenni az almáját!

HASZNOS ÁLLAT

- Nézze, szomszéd, a maga kutyája megint megkergette az anyosómat!
- No akkor túladok rajta!
- Tudja mit, szomszéd, én megveszem magától!

Ami ruhában szép és jó,

AZ

Confectió!

Sr. MEMORANDULUI 2.

Látogassa meg a

Gromen János Fiai Rt.

erdélyi posztógyár
kolozsvári fiókjának dús
választékát

az őszi és téli
szövetkülönlegességekben!

CALEA REGELE FERDINAND 13

Szenzáció!

Részletre vehető:

képet,
képkeretet,
perzsaszőnyeget

óriási választékban!

UNICUM

C1 u j, Calea Victoriei 5/a.
Telefon 29-65

A legcélszerűbb ajándékozás!

Emánczy Pálné csevegése

— Gudbáj, drágáim, egyhangú tiltakozást jelentek be az ellen, hogy a régijó álarcos bálók egyszerűen kimenjenek a divatból csak azért, mert a kivénült Karnevál herceget ma már nem izgatja egy-egy jólszájolt kislő festhezálló inkognitója sem...

— Noshát erről az ártatlan mulatságról mi elnyomott nők nem vagyunk hajlandók lemondani... Éppen eleget vagyunk kénytelenek hordani magunkon az álarcot odahaza a pisálkáló családi tűzhely körül, ami pedig egy állandó szomorú multság...

— Egyhangúlag követelem tehát, hogy amikor egy olyan cuki mulatságról van szó, mint egy igazi békebeli álarcos bál, ahol szép demokratikusan megfér szorosan egymás mellett egy gróf, egy nő és egy cigány, anélkül hogy bárki is felismerhetné és szétpletykálhatná — akkor előálljanak az öreg moralisták és megzavadják a szegény Pierrot és Pierrette egyetlen farsangi multságát...

— Na és annál fontosabb az a kis álarc és jelmez a vidéki városokban, ahol egy szegény nőt minden kiskutya ismeri és ellenőrzi, sőt egyenesen belelát és belenézi a veséjébe: honnan jön és hová megy, mikor jön és mikor megy, kivel jön és kivel megy?... Valami rémes!

— Folglich egy ilyen vidéki kisvárosban egyenesen kötelezővé kellene tenni legalább hetenként egy ilyen álarcos bálát, ahol a szegény nő megszabaduljon minden felesleges és kínos kolonctól és szabadon vehessen — ha mást nem — hát lélegzetet...

— Addig pedig hiába is beszélnek a kisebbségek elnyomásáról világszerte, amíg a szegény nőket ilyen brutálisan elnyomják és még a szabad partnerválasztási jogot sem adják meg nekik...

— Egyhangúlag és nyomatékosan követelem tehát, hogy minden nő saját maga választhassa meg a maga festhezálló diktátorát, na és azt szükség esetén el is csaphassa!

— Mert egyáltalán nem jó módszer, hogy a diktátorokat túlhosszu időre válasszák, úgy hogy a végén már annyira megunja az ember, hogy szinte a könyökén jön ki...

— Legjobb módszer minden hat hónapban egy új diktátor... Így azután ambiccióval csinálja és siet mindenkinek eleget tenni... Na nem? (—kai)

Rádió-hírek

Git Jasszimiláción! ☉ *Ojkelet jelenti: Vajjon nem lenne jobb inkább a kivándorolt árjakat visszavándoroltatni?* ☉ *Ellenzeyk jelenti: Egy grófhosszal törtünk előre a szépségversenyen* ☉ *Kelethy Ujságh jelenti: A zsidókat ellanácsoltuk, a Szászokat elvessztettük* ☉ *Esztilap jelenti: Gyuri bácsi mondja, miért nincs nyolc oldalra gondja?* ☉ *Maghiár Ujságh jelenti: Vajjon nem jobb lenne átkeresztelkednünk Népujsággá?* ☉ *A Gítabend jelenti: Műsorunk következő száma: Fischer—Walter—Májer nemzetközi triónk művészi egyensúlyozó csárdása* ☉ *Brassól Lápok jelenti: Pályázatot hirdetünk egy lapprogram tetszelős átfestésére* ☉ *Maghiár Lapos jelenti: Mi megcsináljuk Pál Árpádból Árpád Pál — fordulásunkat* ☉ *Föggetlen Ójság jelenti: Nincs jobb mint függetlenül függeni a légyeres térben* ☉ *Garabonciás jelenti: Jobb asszimilációt — kevesebb jasszimilációt!*

Garantált és pontos
ÓRAK, MODERN ÉKSZEREK

!! **BORGOVÁN-nál**
Strada Memorandului 9.

CSENDÉLET

— Te utolsó, aki vagy! Egész nap süttök-főzök rád és mit kapok ezért cserébe?

— Na és én? Gyomorgörcsöket!

ELADÓ FAJKUTYA

— Nagyon szép kis állat, csak rövid a lába!

— Ne tessék mondani, naccsága! Talán nem ér le valamelyik a földre?...

MIÉRT szomorkodik és
? idegeskedik ?

Küldje be születési dátumát, lakcímét és 27 lejre bélyeget a híres IZABELLA grafológusnőnek. — Ezért megküldi Önnek jellemrajzát, amiáltal egész életére megnyugvást és reményt nyújt. Külön kérdéseket is tehet. Személyesen fogad délután 2—9. Cluj, Strada Ilie Măcelar 9. Ajtó 1. „Park” szanatórium közelében. <—

ÉLELMES HÁZASPÁR

— Tessék, jóasszony, öt lej! Ugye fárasztó egész nap tolni a szegény urát ebben a kocsiiban?

— Hát teccik tudni, naccsága, ha elfáradok, akkor ő tol engem!

MODERN LÁNYOK

— És te komolyan hiszed, hogy a férfit boldoggá tudja tenni egy asszony?

— Hogyne! Csak nem a saját asszonya!

Nem mind paplan, ami fényes!

Szép, jó és megbízható
paplan, ágynemű

különlegességek és anyagok

Speciál
paplanüzletben

Calea Regele Ferdinand 3. (Udva)
szerezhető be legolcsóbban.
Szakértelem, megbízhatóság!

SALON FODOR NŐI ÉS FÉRFI
FODRÁSZAT

Tartós ondolálás legújabb villanygéppel, továbbá áram nélküli géppel, teljes garancia mellett és jutányosan. — Vas- és vizondolálás, manikür. Speciális babaklinika. Babafejekben teljes választék. Calea Marechal Foch 2

Igy van szorul = szóra :

Szorul a Sóra

Nem vagyunk kárörvendők, csak egy kicsit hizik a májunk. amikor a kis javíthatatlan Garabonciás után most a Jó estét című illusztris külviláglap is megszólalt a Sóra néparuházzal kapcsolatban. Túlbüszkék ugyan nem vagyunk erre a megtiszteltetésre, mert inkább a komoly napilapokat szerettük volna hallani ebben a tárgyban. Amde egyelőre így is jó, mert ami késik az nem mulik s a jelek szerint fog még kinálkozni elég megirni való ebben az ominózus tárgyban.

Aztán még valamit szerettünk volna! Azt, ha a Jóestét című s a „köznép érdekeit istápoló” erkölcsös sajtóorganum **azelőtt** vagy **anélkül** írta volna meg vastagbetűs megállapítását a Sóráról, mielőtt az igazgatóság bőséges villásreggelijét és 2000 lej hirdetéspénzét elfogadta volna! . . . Úgy, ahogy azt a kötnivaló Garabonciás tette — instáljuk alálassan — aki sem a villásreggelire, sem a népszótásra nem ment el a Sórához, hanem azonnal a megnyitáskor — ingyen és bérmentve — megírta véleményét a Sóráról, amelynek helyénvalóságát most utólag a Jóestét is igazolja.

Amde nézzük csak, mit ír a Jóestét a f. évi január 22-i számában:

„Elkobozták a Sóra áruház fogpasztaít. Dragulescu vegyész hivatalos vizsgálat alapján megállapította, hogy a kolozsvári „Sóra” áruház részéről forgalombahozott „Soradont” elnevezésű fogkrém az egészségre ártalmas, mérgező anyagokat tartalmaz. A városi vegyész hivatalos jegyzőkönyvet vett fel a megállapításáról és elkobozta a „Sóra” áruház összes fogkrémeit, az áruház igazgatósága ellen pedig megindította az eljárást. A „Sóra” áruház igazgatósága kötelezettséget vállalt, hogy az egészségre ártalmas fogkrémét azonnal kivonja a forgalomból.”

Lám no! Ezt írja a Jóestét a Sórától, alig egy hónapra az elfogyasztott villásreggeli után! . . . Vajjon mi lett volna, Májer úr, ha az előzékeny igazgatóság a villásreggeli után meleg szájblegétést is nyújtott volna s ez a „mérgező” Soradont fogpasztaítával történt volna? . . . Ki tudná most pótolni magát, Májer úr, a külteki magyarságnak? . . . Noshát ezért nem jó minden villásreggelit mohón elfogadni, sőt talán minden hirdetési pénzt sem! . . .

A fenti Jóestét-közleménynek azonban a villásreggelin kívül van még egy szépséghibája. Azt mondja, hogy „a városi vegyész elkobozta a „Sóra” összes fogkrémjeit s az igazgatóság kötelezett-

séget vállalt, hogy az egészségre ártalmas fogkrémét azonnal kivonja a forgalomból” . . .

Ezzel szemben a valóságban az történt, hogy „a Sóra összes fogkrémjei, sőt még a „Soradont” is, mind a helyükön tornyosulnak. sőt az igazgatóság — a dörgedelmes közleményre föl — egy egész kirakatot rihtyentett éppen a „Soradont”-ból! . . . Hát most nem tudni, vajjon a „Sóradont” vagy a Jóestét a hamis és mérgező?

Ez annál is homályosabb, mert a Jóestét a „mérgező kirakat” megrendezése óta, illetőleg a kövberbetűs közlemény óta egy mukkot sem hallat többet a tárgyról s a külteki olvasók aszongyák mosolygva, hogy biztosan a mérgező párolgott ki a fogkrémből! . . . Mi viszont nem mondunk semmit, csak mosolygunk, mosolygunk, Májer úr! . . .

Hanem ennél sokkal komolyabb dolog az az eljárás, amellyel a Sóra-urék alig egy hónap leforgása alatt a női alkalmazottak felét, most télviz idején, — minden felmondás nélkül kitétek az állásukból! Ezek közül harmincnál többen most birói úton akarják érvényesíteni jogaikat.

Noshát itt álljunk meg egy szóra! Miként lehetséges az, hogy a női alkalmazottak fele, — köztük derék, dolgozni akaró leszegényedett úrilányok —, akiket mind ajánlás és alapos megválogatás után vettek be kecsegtető „biztos” kenyerbe, — egy ilyen sokmillióes áruházból télviz idején máról — holnapra az utcára kerüljenek? . . .

Emberi és erkölcsi kötelességévé tesszük a Sóra igazgatóságának, hogy ebben az ominózus tárgyban haladéktalan és nyilvánosan nyilatkozzék. Ha ezt nem tenné a legrövidebb időn belül, kénytelenek leszünk a szétkergetett szegény dolgozó lányok ebbeli nyilatkozatait leközoelni.

Egyet azonban már most megsúghatunk a Sóra-uréknak: a kolozsvári tisztes kereskedelemben ilyesmi eddig nem fordult elő és ilyen brüszk, sőt embertelen eljárást a mi közönségünk nem szokott zsebrevágni! Nálunk elsőrendű közügynek számít, hogy a munkaadók — mégha százmilliomosok is — miként bánnak el az alkalmazottaikkal! Várjuk tehát a nyilatkozatot.

Azt ugyanis, hogy mit követelt meg és milyen körülmények között a Sóra ezektől a szegény lányoktól, — azt tudjuk, láttuk. Most azt akarjuk látni, hogyan teljesítette a kötelességeit velük szemben a Sóra! . . .

— Aszongya a zasszon múlt vasárnap verenyadóra, jólsz cihölődni a zágybul, mörhogy farsangi bál lösz a Szávertájg zsidósógor kocsmájában...

— Nofőne! — mondom öngedölmésön a másik ódalomra fordúva — akkóhát még alszok ögy versöt, nöhogya panasz lögyék rám a bálba!

— Lámlám, vénembőr! — dohog a zasszon a pokróc alatt — azelőtt ötte kendöt afőne mán háromnappal előtte, hogy így mög úgy, ötlösz-e a Lejziné, a Furulyásné, a Riszálós Rozi, mög a többi könnyü pörszóna, öszt bezzög mán hajnalba járta kend afalut, mint ögy vözerkókas, aki a tyúk-jait toborozza...

— Hát az akkor vót! — uszétom a zasszon — hanömhát azóta mán úgy kivéníttek a tyúkok körülöttem, hogy most mán ök kötögetnök éngöm!

— Úgy-e, vén lökötő! — így a zasszon dühibe — öszt kend mög fíjatalodik, hogy majd főveti a zágyat, igaz-e?

Öszt ölat taszétott rajtam a térgye kalácsával, hogy mentön kifordútam a zágybul.

— Affőne a kishasadba, öreg römonda! — mondom mán csizmahúzás közbe — csak nöm nyughatol anélkü, hogy mög ne bolygásd a zembör jó báli hangulattját, amíg ki nöm nyomom a szömödöt!

Öszt usgyi a Szávertájg kocsmájába, hölyrepótólni a zéfontott báli hangulatomat...

Öt azután mög is vártam a bálát, mörhogy délbe mán mög is kezdődött, öszt még tán most és tartana, ha a Riszálós Juli úgy éjféltájba képön nöm cserdítötte vóna a Ricsaj Pestát, mörhogy a bitang rákönyökött vóna a Juli főnedomború kétkeblire, ögykicsit támaszkodni.

Hanömhát a Ricsaj Pesta se azér elsőföginy afaluba, hogy mög ne vadújjon ögy főhétnép pofonjátul, ígyhát ölat rövánzsírozott a Juli nyaka közzé, hogy a léfögzöte el, aszöme mög fölakadt, öszt úgy leütt a födre, mint ögy kezös bárány. Mire a Pesta még ögyet a lámpába a mestörögöröndán, hogy mentön möggyülladt asok jó pálinka a söntésbe...

A pálinka árát csak mögtérítötte a Szávertájgnak, hanöm a ház árát, azt nöm. Ugyanis aház is kigyülladt a fejünk fölött...

Igy azután szét is szaladt a bál vizöt hördani, nöhogya möggyújjon a zögisz falu, mint fizévelött Háromságkor, amikor mögincsak nő vót a dologba...

Igazis, a Ricsaj Pestát bézárták ötévre gondatlanságból okozott gyújtogatás, a Szávertájg-kocsmát mög háromhónapra — löégés miatt — önyhító köitülményök mellött...

Csak a böste Riszálós Juli nöm kapott sömmit a pofonér, pödighát az gyújtotta föl valójában a házat... Söt még férjhö is mönt hamarosan a Csutak Mátéhoz...

— Üss, verj — csak szöröss! — monda nöki a Máté, amikor mögkérte azt a szép hírlöfön kezit...

Jó Tordaváros téli keresztmetszete

Hogyan mentette át az ottani magyarság a szellemi és kulturális értékeit

— Bethlen Mária grófnő, a mindenes Nagyasszony — Gál Miklós dr., a népügypéd és népképviseelő — Tompa Lajos és Sándor, a két gyáros-munkás —

„Meghalt Mátyás király — éljen Károly király!” — ezt az új, förténelmi közmondást hallottam a minap Tordán jártamban és biztos vagyok benne, hogy ez az új magyar közmondás is bele fog kerülni a förténelembe, mint ahogy nem egy tordai születésű gondolat és cselekedet került már oda...

Tordán ugyanis tárványított, reális és öntudatos életet élnek az emberek, ahol nem a nagyszavak, hanem a munkaszámok zakatolnak, a szívek egészséges ütemben dobognak, az álmok pedig nem a délibábot, hanem a való élet lehető szépségét jelenítik... A tordai magyarság követendő példás szellemi és társadalmi életet él, amely még az ottani románság elismerését és becsülését is kiváltja. A ricsajos főhadnagy s a kótyagos orosz nagyhercegnő helyett itt a jézusfaragó ember s a dalos aranyvirág a regényes eszménykép, hogy ne mondjuk: a romantikus ideál.

A biztos férfikéz s a cizelláltan türelmes és álhatatos női kézimunka jellegét ragyogtatja megszokás nélkül a tordai magyar közélet...

Bethlen Mária, a mindenes Nagyasszony.

A három felekezet, — a református, katolikus és unitárius — nőszövevényei ez a nagyszerű munkaszólaló, állandó készültségben ott áll glóriájában a társadalmi fronton. Látható feje, vezetője, lelkesítője, Bethlen Mária grófnő, a mindenes Nagyasszony. Ő felüláll a három felekezeten, benne minden asszony — és titokban minden férfi — hisz és megbizik. A társadalmi és kulturális kezdeményezések grófnője, a vajadások bábája, a szülemények kiseddóvója s a megvalósítások mindenese. Ha egy régi szereplő megkopott, bethleni simasággal más munkakörbe eltanácsolja, az újabbat a föld alól is felfedezi, előkapacitálja és finom anyai kézzel használhatóvá simítja, népiesen: kipofozza. Szinpadot, díszletet, kosztümöt és mindebből erkölcsi, sőt anyagi sikert teremt a köznek. Ő maga pedig ezalatt szép emeletes villájának — ma már egész hasznosítható vagyonának — két kis padlásszobájában lakik — bethleni puritánságban, szerénységben... Engem is itt fogad, délközi munkaszünetben, az Aranyvirág operett főpróbájának két felvonásközében. Félig fekszik és félig ül kék szín diványán, ezüstös érdemes feje előrekonyulva: a grófnő pihen...

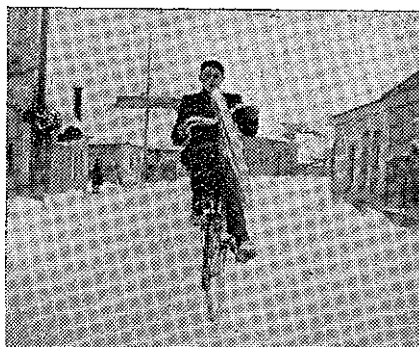
KISS JÓZSEFNE sz. KNIESZ GIZELLA
a tordai műkedvelő-primadonna
a „Mézeskalács”-ban.

— Legszívesebben venném, szelkesztő ur, ha nem rólam írna, hanem csak arról a lelkes gárdáról, az én magyar gyerekeimről, magáról az ügyről... És nem is érem az, amit én csinálók, csak kötelesség... Így jelöltem ki az életcélokat és csinálom... Az elismerés nem csábít s a gáncs nem kedvetlenít engem... Inkább csak üljön így velem — szemtől szemben — és beszéljünk... már ismerem magát és kemény tollát!... Azután elkészöntem és három óraker a Nagyaszonnyat már ott látom elsuhanni az utcán, az egyik üzlet ablakán keresztül... Három óra: a grófnő munkába siet...

— Nem is tudom, ki fogja őt pótolni! — mondja bólogatva a zsidó kereskedő... Mit mondjanak akkor a keresztények?...

Gál Miklós dr. a népügypéd és népképviseelő.

Jólelkű, aggodalmas arcú és halkszavú,

BOROS BÉLA
a 18 éves kerékpár-művész, aki egy keréken is elkarikázik.

javakorabeli ur. Földbirtokos, ügyvéd, bankigazgató és volt parlamenti képviselő. Hisszük és reméljük, hogy leendő is! Egyszer megirtuk róla, hogy álláshalmozó — a szó nemes értelmében. A képviselői jövedelmét állandóan odaadta közcélokra, mint bankigazgatónak ma alig van jövedelme s a földbirtoka hozadékát hol az ingyenperek eszik meg, hol meg a föld tartja meg magának. Azután megítél minden intézmény vár és ő minden jócélna ad. „Ki tehet róla, ha olyan sok a jó cél!” — mondja kesernyésen mosolyogva... Gál Miklós dr. a tordai magyar közélet egyik markáns, puritán és valóban elhivatott vezére, akinek — még akarata ellenére is — az új konstellációban is feltétlenül helye kell legyen és pedig méltó helye az aranyveretű egyéniségéhez s a felbecsülhetetlen munkásságához és áldozatkészségéhez. Ő nemcsak az unitárius egyház, hanem a tordavidéki magyarság főgondnoka...

Tompa Lajos és Sándor, a két gyáros-munkás.

Ilyen is van Tordán, követendő mintájául az erdélyi magyar család fogalmának. És bizonyosságul annak, hogy a magyar alkotómunka még mostoha körülmények között sem hanyatló, hanem diadalmasan felívelő irányu. Az öt Tompa testvér nehéz, rombadólt örökséget vett át a mindhalálig becsületos atyjától, akít a válság viharja lesöpört az általa nagyüzemmé fejlesztett munkahelyéről. Az öt testvér, korafiatalon, már akkor is benne állt a munkában és pedig munkássorban a saját gyárüzemükben. Azután kezdtek előlről. Az ő valutájuk is a tudásuk és munkaerejük volt és ma már ott áll az új kerámikai és agyagedénygyár, a legkeresettebb és legmegbízhatóbb egész Romániában. És Tompáék mindkét mesteri kezükkel benne a gyár munkájában, élén a munkássornak. És ugyanugy kétkezükkel — küönösen Tompa Lajos és Sándor — benne a tordai magyarság minden társadalmi és művelődési mozgalmában. Kéikézzel, oroslánkormökkel és oroslánrészből! Hogy csak egy példát hozzunk fel, a tordai országoshírű s a magyarság minden rétegét átfogó „Uránus” Sportegyesület, — nemcsak az összsportbeli, hanem páratlan közművelődési teljesítményeivel —, Tompáék nagyszerű alkotása. Mi ugy aposztrofáltuk őket — Tompa Lajost és Sándort — hogy ők a két Atlasz, kik vállukon tartják az Uránus egét...

**Aranyvirág operett,
tordai műkedvelőkkel...**

Mi az Tordának! Ehhez Bethlen Máriának csak össze kell intenie karmesteri sétatálcájával a tordai műkedvelő „operett” garnitúrát. Cél: a szegény gyermekek téli felruházása a Ref. Nőszövetség részétől. Az „Illatszertár”, a „Láz” s a „Jézusfaragó ember” után most „operett” kell a magyarnak! Előadás január 10-én a Városi Színházban. Színlap: *Aranyvirág*, *Martos-Huszká* nagyoperett. Zene: az „Uránus” kibővített zenekara, vezényli *Papp Gyula*. Éneket betanította: *Zalányi György*, táncokat: *Husz Piroska*. Diszlettervező: *Koroknay Lajos*.

Személyek: *Aranyvirág* (énekes primadonna): *Kiss Józsefné Kniesz Gizella* (gyönyörű, tömör, altzengésű hanggal. Kolozsvári színpadon se vallana vele szégyent!) *Beppó* (énekes bonviván): *Méhes Sándor*. *Daniló herceg* (énekes és táncos komikus): *Finta Gyula*. *Stone Ellen*: *Palócsay Emma*. *Gauld Harry*: *Bereczky János*. *Inas*: *Füssy Andor*. És így 30 szereplő, pompás, fegyelmezett, élvezetes játékkal! Közben balet szőlő: *Szöts Olga* és *Székely Odön*. *Baletkar*: *Barducz Anna*, *Izsák Mária*, *Karácsonyi Böske*, *Nessenfeld Magda*, *Perchi Éva*, *Varga Ella*. Énekkar 10 tag, összesen száznál több szereplő, egytől egyig tordai, a rendező *Deésy Jenő* kolozsvári színész kivételével. Azután egy kis helyi kupléirodalom. Szerzője *Frenkel Jóska* kereskedő. (Márkás írói nevén: *Fráter Balázs*). Ime egy strófa a sorozatból:

„Földgázzal fűt mindenki nálunk, mert olcsóbb és jobb, mint a fa, csőtisztítás miatt lezártuk egy napra. Fáztam, mint soha! A földgáziródaiba mentem, oly meleg volt, szédültem menten s megkérdeztem, hogy ez hogy lehet, meglepő volt a felelet, — ah... a gázból mi csak ipart úzunk, de iródnkban fával fűtünk” ...

Nos így esett az *Aranyvirág* nagyoperett tordai előadása, pompás játékkal, énekekkel, zenével, táncokkal és ez ember elsőrendű szórakozásával.

Igy csinálják Tordán a magyar munkát, az ottani román hatóságok megértő, mintaszerű és követendő égisze alatt, sőt nagyon gyakran az ő részvételükkel.

Kitélek ebből a városhól minden, a legmagasabb művészettől az utcai műkedvelő kerékpárvirtuozitásig, amint ezt a cikkünkbe zárt ábra mutatja.

Boronkai Lajos

**SZÍNHÁZUNK
DEREKAS MUNKÁJA**

Jóleső örömmel, sőt teljes elismeréssel állapítjuk meg, amikor csak szerét tehetjük, hogy színházunk a mai vezetésében és összeállításában nívós és öntudatos munkát végez és tiszta művészi célkitűzéseivel ismét szívügye lett a magyarságnak.

Érdeme ez elsősorban a színház közvetlen vezetőségének, az áldozatos lelkű, fenkölt gondolkodású *Kemény János bárónak*, aki kezdetől fogva életcéljává tette az erdélyi magyar szellemi élet szerető ápolását és áldozatos fejlesztését, amivel méltóvá tette magát nagy elődeinek halhatatlan irodalmi és közéleti munkásságának folytatására.

Megbízható munkatársra talált *Kemény János báró* a kitűnő *Kádár Imre dr.* igazgatóban, akinek irodalmi, rendezői és adminisztrációs képességei, de mindezek felett hallatlan munkabírása és ügyessége a színházunk mai prosperitásának egyik legfőbb tényezője.

A rendezés óriási munkáját *Kádár Imrével Gróf László* és *Szabados Árpád* osztyák meg, akik mindketten egyben elsőrangú színészek is, tehát a színpadi rendezés, kiállítási ötlet és művészi színvonal mesterségbeli elhivatottjai.

És ugyancsak derekasan veszi ki részét a nagy színházi apparátus mozgatózásában a halkszavu és rokonszenves *Thiboldy* adminisztratív igazgató is, akire a színház gazdasági vezetésének kolosszális munkája hárul.

Természetesen a vezetőség nagyszabású elgondolásának és fízstetreméltó munkájának megtestesítője a szintársulat. A tulajdonképpeni fízvonal a magyar színjátszás frontján. És valljuk be, hogy hősök ők szinte valamennyien, akik egész lelküket, legjobb tudásukat és igyekezetüket áldozzák a magyar Thália oltárán.

És a t. közönség ünnepel tapsol és mulat... Forró esték csillannak meg mind sűrűbben a szamosparti kupola alatt... Színházunk derekas munkát végez s a néplélek ujjongva viszonzza a magyar szó és szellem diadalmas felcsendülését... (—kai)

Ballon Augusztich
Cluj, Calea Regele Carol II. No. 16.
vulkanizáló szaküzem
Hó és sárcipő javítások olcsón és lelkiismeretesen

Mit lát?
Mit hall?
Mit tud?

— Mit lát, fajtárs?
— Nahát mit látok? Egyik noteszből öblös hangon citál, másik levegőben repked s kapacitál, harmadik kajánul nevet a markába — és bevállja mindezt jóarany markába, ha meg a nagy lázban eltörik a csupor — s benne nem mind tejfel, nem is szaloncukor, akkor a jámbor nép issza meg a levét — vérrel fizeti meg a „vezérek” hevét, kik előre isznak a medvé bőrére — egymást velkőztetik csőrére pőrére, mígnem mindnyájukon kilátszik a lólab — pocsolóvá olvad a zordarcú hóbáb, na és úgy eltisztul cirkusz porondjáról — csak gyanus folt marad cirkusz bolondjából, s maga után hagyja a jó öreg cechet — a sok hamis csekket, no de ilyen pechet!... Látom, amit látok!

— Mit hall, fajtárs?
— Nahát mit hallok? Új hangokat hallok csukott emberszájról — kifosztott kunyhókból, kipusztított tájról, bedőlt templomokból, üszkös potlábokból — támad fel az Ember a tetszhalottából, csontkezét görcsösen ökölbe szorítja — koporsó fedelét azzal felborítja, elvakított szemét nap felé emeli — pirkadó láthatárt feszülten kémleli, azután megfeszül kényszerzubbonyában — mit lassan ráhúztak bújában bajában, lerázza magáról ólomcsúly koloncát — hamis apostolat, ravasz udvaroncát, s úgy széjjelüt köztüik, irmagja se marad — ahány pernahájder, annyi felé szalad, s egy nép, egy vezér lesz, csakhogy igaz ember — és nem embernyúzó, vérszomjas gazember!... Hallom, amit hallok!

— Mit tud, fajtárs?
— Nahát mit tudok? Minden rossz álomnak jön az ébredése — vihar után felkel a mezők vetése, duhaj fivornának józanság a vége — háború nyomában virul ki a béke, emberi gonoszság magát kitombolja — s végén arra ébred: önmagát rombolja, aztán magába száll, miként ama béka — akinek nem volt jó vízbe dobott véka, hanem a göggyében felmászott a fára — és onnan lepottyant lucskos potrohára, ne vágyj hát magasra, mert túlnagyot esel — jobban jársz, ha lábad földön botol-csetel!... Tudom, amit tudok! (kai—)

Calea Regele Ferdinand Nr. 10.
Férfi kalapdivat
Fodor Emil & Co.
*Kalapok — Ingek — Nyakkendők
legjobb minőségben!*
Calea Regele Ferdinand Nr. 10.

Játszanak bizalommal Loteria de Stat
COLECTURA OFICIALA-nál
Főelárusító hely: CLUJ, Regina Maria 46

Uj irány
a fényképezésben

Friedmann Ernő

fotóművész
és gyermekspeciálista

Str. Regina Maria 46, I. Em.
(Poruțiu-palota)

Tüzfát

LEGJOBBAT,
LEGJUTÁNYOSABB
ÁRBAN CSAK

MUNTEANU-nál

rendelhet

Cluj, Cal. Reg. Ferdinand 52. Tel. 34-45

RÁDIÓ
antikvárium

M. LEITNER

Rádiólaboratórium
Str. Bariju 8.

átvette a bevezetett
„MECHANICA” javító műhelyt!

Kerékpárjavítás és alkatrészek!

Őszi ujdonságok és különlegességek

SCHERG

Férfiöltöny, felöltő,
női kabát, kosztüm
és ruha szövetek!

CLUJ, Piața Unirii 22.

Plaidék, takarók, szőnyegek.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Gondoljon arcbőrére és kérje a jól bevált receptek szerint gyártott „HEINRICH”-féle gyógyszappanokat u. m.

Csecsemők fűrésztésére	a „HEINRICH”-féle BABY (kóvér-Gyermek)-szappant
Zsiros és fényes arcbőrnek	a „HEINRICH”-féle BORAX-szappant
Száraz, érzékeny arcbőrnek	a „HEINRICH”-féle NEUTRAL vagy LANOLIN-szappant
Szeplők és májfoltok ellen	a „HEINRICH”-féle EPE-szappant
Bőrviszketés, ekcéma, mitesser ellen	a „HEINRICH”-féle KÁTRÁNY-szappant
Kéz- és lábizzadás ellen	a „HEINRICH”-féle CHROM-szappant
Hajhullás és korpázás ellen	a „HEINRICH”-féle PETROL-szappant

Használja a „Heinrich”-féle *Senlászló* toalett-szappant
mert amellet, hogy kellemes illatu toalett-cikk, számos orvostanár szakvéleménye szerint is elismert fokéletes fertőt-
lenítő szer. — Használata megvédi a fertőző betegségektől.

Egy új év kezdődött!
Mindenki ki kell próbálja a szerencsését
1939-ben az első húzás

Január 15-én

Egy sorsjegy az Állami Sorsjátékon a legkedvesebb
ajándék. — Ujítsák meg sorsjegyeiket!